

22. gada-gājums.

Malka ar pēcītīšanu
par pāri:
par gadu 1 rub. 60 kāp.
" pārīgadu 85 "

Malka bez pēcītīšanu
nas Rīgā:
par gadu 1 rub. — kāp.
" pārīgadu 55 "
" 3 mehneči 30 "

Mahj. w. teik iedobis ūkij
deinām no p. 10 sahlokt.

Malka
par ūkīnīšanu:
par meenās tēlījās īmalku
rāktu (Pētī) rāndu, jeb
to meenū, to tāhā rānda
eezem, malka 10 kāp.

Redakcija un ekspedīcija
Rīgā,
Gensi Blōes bīschu- un
grāmatu-drukatorā pē
Pehtera bānīzās.

Mahjas weefs.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpāschneels un apgāhdatojs.

Mahjas weefs išnākt ween reiž pa nedētu.

N. S.

Sestdeca 19. Februari.

1877.

Rādītājs.

Jāunākahs finas. Telegrafa finas.
Gētīsēmes finas. No Rīgas: dāhwana preečīk iubras-kohlas, —
lontaga spredumi. No Dubultu mēsheem: par mēšķu aissargāšanu. No
Sautes: notureta kohlas sapulze. No Mehvalēs: nelaimīgs notikums ziem
suncem. No Dēnes: Krievijas fārmalneči. No Urales: jauna užiba.
No Vensas: vīnušķiņš išlošīgāna.

Ahrsemes finas. No Berlīnes: valsts prezidenta velešanā. No Wah
zijas: kājara trohna runa un tāhs wahdi pār Turzijas leeu. No Šveizēs:
jāns nodobīns. No Vēnes: uhdens pluždi. No Beļģijas: teiks ležēns.
No Londones: Čehoslovākijas atbildi u. t. pr.

Sāk daba. Pārlauži ir uz augšu stieptees u. t. pr.
Pēlikumā: Sīhīstūls ar fāmu latīnā. Graudi un seidi.

Jāunākahs finas.

No Rīgas. Pēz ilgāka laika nu atkal eezābzis fālt
zētordeenu sala wairak kā 10 gradu un pēkdeen rihta agrumā
freedīshs jaw līhds 18 grādīem pilsfehtā, us kājumu si
nāms pahri grādu wairak. Jaur stipru fālu zeli valikušchi
grubti brauzāmi.

No Vācijas. Vācijas kājara trohna runa Frāncijas
politikas un valsts-wihrem lohti patīkīje, kā to ari Frāncijas
omīes išfāzījūshs, pahri Vācijas nodohmato ištūrešanās
ahrigā politikas leetā preezadamahs. Vācijas suhītīm, fir
stam Hohenlohe, tika no wišām pūfēhm us tam laime velešta.
Daudzskārt tika Vācijas kājara trohna-runā pēmineta kā
ležība par meera ištūrešanu.

No Itālijas. Kā dzīrd, tad daschi esoh nodohmajušchi
us tam strādāt, kā lai waretu tagadejo brihwprāhtīgo mini
steriju no amata nozelt. Ģemeļu preečīk tam grībōht atraſt
Itālijas weetneka ištūrešanā us Konstantīnopeles konferenzi.

No Vīnēs. Kā tureenās awīses raksta, tad esoh walo
das išpaudīshs, kā Austrija fātais fāmu fāra-pulkus
us karu; lai gan atkal zītas awīses fāka, kā Austrija us karu
nedohmajoht, bet tikai grībōht pārīežīnatees, waj winas fāra
pulkī pēnākamā fārtībā.

No Londones. Kā jaw daschreis tikam ūkojušchi, tad An
glījas brihwprāhtīge daudzskārt waldībā usbrukūšchi deht
winas ištūrešanās Turzijas leetā. Tā ari tagad noteikās
parlamentē. Lords Derbi, us fāhīdeem pārīmetumeem un
pēpīfījumeem atbildēdams, iſkādrojis, kā Anglijas waldība
newarejūje zītā ištūretees. Kad kāhda waldība grībōht fāmu
waldības buhīšanu fārtībā eegrohīt, tad winas preečīk tam
wājagoht laika atlaut; tā ari Anglijas waldība darijūje Tur
zijas leetā, tai laiku attaudama preečīk fāmu reformu eeve
šanās. Tas gan it brangi iſlaufāhs, bet kād apdohmājam

wīju to, to Anglijā fāmu labuma pēz Turzijas leetā dari
juſe, tad gan Derbi atbildi warām nofālt par guđru
iſgrohīšanās.

No Semlinās teik fīnohts, kā tur teikoht daschi fākerti,
kas politikas leetās noseguſchees. Saka, kā jaw kāhdi 200
efohz zeti fanenti. Schee politikas noseidīneči efohz pa
leelakai dākai no Ungaru tautības. Vini bija nodohmajušchi
pret Serbijas waldību un firstu Milānu fāzētēs. Viſa fā
dārīšanā teik lohti fāli iſdarīta, lai tagadejōs nemeera
laikos nekādīs wētīgs trohīsnis ne-iſzeltohs.

Telegrafa finas.

No Pehterburgas, tāi 15. Februari. Tāhs pa pilsfehtu
iſpaustāhs walodās, kā teikohi fēhdeschanas noturētas, kūrās
spreechoht vahr karu un meenū — tāhs walodās iſrahādās
var nepāreefāhm. Galaspredīums tikai gādams, kad zītas
waldības buhs fāmu atbildi devuſħas uſ firsta Gorīšakowa
rāktu (zirkulari). Wiſpāhrīga wehleſchanās fāmējāhs us
meenū. — Generalis Ignatjew, kam jaw ilgāku laiku wahjās
azis, cīsdobīchotees us ahrseimi, tur fāwas azis līkdamīs iſahr
īteht. Generali Ignatjewu gāidoht nonahlam Berlinē un
Vīnē. — Skuptīchna (Serbijas walstīpadohme) tāi 14tā
Februari iſfāzījuſe, kā wīna wehletohs meera-noſlehgīšanu. —
Pameera laiks starp Turziju un Montenegro ir us 20 deenāh
pagāzināts. Galaspredīumi pārī meera noſlehgīšanu starp
Turziju un Montenegro tikīšoht tāi 17tā Februari fākti.

No Vīnēs tāi 15. Februari. Kā no Rūssīhīkās teik
fīnohts, tad Abduls-Kerīms kā Turku fāra-wīreīwadonis tik
īteht no fāmu amata atzīts un wīna weelā tikīšoht Rēonīs
eezelīts. Ģīubs apstīprīna deenīwidīs pūfē no Schumās
buhdīmo fālīnu rāndu un pagēhrē us wiſādu vībī no waldības
jāmus fāra-pulkus, jo ar teem 120,000 saldateem, kas fāmī
brihīsham esoh, ar teem neveeteikoht.

No Londones tāi 16. Februari. Pēz kāhda telegraſa
finas no 15tā Februara Turzijas waldība pagēroht no leel
waldīm 3 gadu loiku preečīk wājādīgo reformu (pārīgroh
īšīmu) eevešanās, un apfālōteees, ja fāmī laikā reformas
nebūhītēt eevešas, tad peenēmt tohs no leelwaldīm (konſe
renzes) preečīkā līkohs preečīkīlīmūs jeb preečīkīmūs.

No Belgrades tāi 16. Februari. Skuptīchna pēnehma
tohs meera nolīgīšanās pamatus, kūrē Serbija ar Turziju
ir wēnojušchees.

Geschäftsfinanzen.

No Nihgas. Ka schejeenas kreewu awise (ПУЖ. ВІСТ.)
sino, tad grafs A. G. Komarowski 10,000 rubl. dahwinajis preefch
kreewu juhras-sloholas dibina schanas Nihga, un tad wehl
10,000 rublus dahwinajis Nihgas pareistizigai Pehtera-Pah-
wisa brahku beedribai preefch valihsibas pareistizigai sklobahm.

— No deenasta astahjees Widemes landrahts Ernst Hermann Oswald baron Kampenhausen, Bordo pilsfehtā nonahzis, ir tai 8tā Februari ſch. g. ſawā 64tā gadā pēpešchi nomiris.

— Kā „Rig. Ztg.“ sīro, tad landtagā ir eesneegt preefchlikums pahr basnizas zeli uskohpschānu. Basnizas zeli jeb ar ziteem wahdeem fakohst: tee zeli, pa kureem us basnizu brauz, esohf weetohm tā nolaisti, kā pa teem gandrihs newaroht braukt. Preefch mineta preefchlikuma fihkalas apfpreefchanas tilts eezelta ūewischka komisija un winas ūpreedums tilts muischneeku konwentei preefch pahrbaudīchanas eesneegats.

— Tad ari landtags efoht nospreedis, laukföhln schulstrahla lohnei jeb gahschai veelit 2000 rublu un preefsch wina braukföhnas tehriaem 250 rublu doht.

No Dubultu mescheem. Eelsch „Rig. Ztg.“ atrohdam rastu pahr to, ka preeschu- un eglu-meschi issargajami no fawa pohtitaja, ta nosaukta misas-kukaina. Schis misas-kukainis (Hylesinus piniperda, pa wahzifli: Bastkäfer, Mars-fäser, Waldgärtner nosaukts) weetahm wefalus preeschu- un eglu-meschus novohstijis, tur winsch bija dabujis nomestees un wairotees. Kad nu schis kukainis ari schejeenas juhmales meschöös eeradees, tad jaw pee laika preefch tam waijadsetu gahdaht, ka schis mescha pohtitajs nedabuhn ta wairotees, ka spehtu meschus novohstift. Us tahdu wihsi misas-kukainis meschus apfkahde, tas ihjös wahrdös issakams. Misas-kukainis zaur fawu perekli (hauno waiflu) kohkus fawä augfchanä nomehde; wezakus meschus winsch apfkahde, waj nu pa datai jeb pa wißam dauds jaunus kohku augumus un wiru fehku audefchanu nomaitadams un ta tad aissakwedams jauna mescha pee-augfchanu; zaur jaunu kohku apfkahdefchanu, zaur ko ari fluiju paleek masak, meschs paleek retaks un mescha seme flik-taka un leefaka; beidoht ari zaur to, ka kohks nokalst, eefch kura wairak tahdu kukainu pa seemu paleek dsihwojoh. Schahdu kukainu wairofchana teek zaur daschadahm buhfchanahm paweizinata: 1) tur mesch dedsis un tur wehjich kohkus aplausis, ja apfkahdeti kohki naw isphostiti jeb wißu masak nomisoti un misas nowahktas (fadedsinatas); 2) tur preeschu malka jirsta un nemisota pa wajaru paleek stahwoht; 3) tur kohki zaur ziteem kukaineem apfkahdeti, un 4) tur kohki zaur preepehm (fehnehm) apfkahdeti — wißur tur misas-kukainis eemetahs, fawu waiflu celaisch un ta tad wairojahs. Ja nu schahdu kukainu wairofchanohs grib aissaweh, tad, ka weegli prohtams, nupat minetahs buhfchanas ja-isnihzina, kas wiru wairofchanohs paweizina. Bes tam wehl war neween wiru wairofchanohs, bet ari wirus paßhus ar lailu isnihzinaht, kad preefch tam ihpaschus kohkus sagatavo. Tas darams us tahdu wihsi: Februara mehneshä heigäs jeb Merza mehneshin fahkotees tahdäs weetas, tur kohki retaks un tur misas-kukainis mihl waiflu loist, teek kohki ar besu misu nozirsti (us puhriveetas weenu kohku), kureem sarus nozehrt, lai kohku fula drihsak fastingst. Nozirsteem kohleem paleek apafchä kluftschus, lai wirus wehlak waretu labaki nomisobt. Schah-

dōs kohls misas-lukaini mihi fawu waiflu eelaist, tas ir. fawus pautius deht, is kureem winu jauna pa-audse isper-najahs, pirms tikai kahpuri, kas wehlak par lukaineem pah-wehrschahs. Mai mehnesi eet fawus sagatowotus kohls apraudsift un tik libds ka atrohd, ka kahpuri eelsch misas fahlfchi zaurumus jeb gangus isgraust, tad jaafah ar kohls misoschanu. Tas mehds tai laikā no 15ta Mat libds pirmahm Juni mehnefha deenahm notilt. Kad tohs kohls miso, tad waijaga apalchā paklaht kahdu segu, lai wiwu misu waretu fawahlt, jo kad nelo nepaklahi apalchā, tad misu til flaidi newar nowahlt un libds ar misas fmalkahm drupahm deesgar kahpuru us semes paleek, is kureem wehlak jauni lukaini is-perinajahs. Nomisota misa ruhpigi wiſa jaſadedſina. ſcheejenas juhrmales meschds ta kahdus gadus daritu, tad gan ſchee meschi no misas-lukainu nophofſichanas tiktu pa-fargati. Ja nu, ka zerams, grunts-rentneeli gribetu nupai mneleem padohmeem paklaufht un Februara mehnesi tohs waijadſigohs sagatowajamohs kohls — kates us fawa grunts-gabala weenu jeb diwi kohls — nozirst un wehlak misu nomisoht un ſadedſinaht, tad ſchahdai darifchanai nekahdi kawekti netiks no krohna meschu pahrwaldibas preti zelti. Scho ſiu, kuru is „Rig. Ztg.“ isachmam, ari ſaweeim lafitajeem paſneedsam par eewehrofchanu, kureem fawu preesch- un egli- meschu deht ſchahdi padohmi waretu dereht.

No Jelgawas teek „Btg. f. St. u. L.“ finohits tā: Muži
pilsfehta tika tai 10. Februari zaur kahda laupitaja darbu
istratzeta. Gerlach kungs, 77 gadus vecs, dīshwoja veens
vats ar fāwu deenasta meitu bāsnīzās eelā blakus polizejai
kahdā augščas tahščas dīshwokli, tamehr apakščas tahšča
ir eetaishts tehjas nams. Minetais vecais kungs preeksč
ne-īlga laika bija weenu namu pahrdewis un tā tad winam
bijā mahjās kahds 1000 rublu skaidrā naudā. Kā rāhdahs,
tad fāhi naudas suma laupitaju us laupišchanu paškubinajusē.
Laupitajs jaw wairak reisu bija Gerlacha dīshwokli, kaut kahda
isdohmata eemeļa deht, eegahjis, ari tai 10. Februari ab
pulksten pēzeem vēz pūfdeenas winšč tur eegahjis un Ger-
lachs ar winu kahdus wahdus runajis, bet deenasta menta
tur kākt bijuše un zaur tam laupitajs laikam fizis no fāwa lau-
pišchanas darba aisklāwehts. Bet kad deenasta meita no mah-
jas isgahja — laupitajs pa to laiku us eelas nama preeksč
stāgajis — tad laupitajs kahdas minutes vēz pulksten je-
ſcheem usgahja vee Gerlacha durvīm un tur peeklauvej.
Vecais kungs neka launa nedohmādams durvis atdarīja un
laupitajs istabā eegahjis ūvezi apdsehja un ar leelu dunji
Gerlacham usbruka; bet Gerlachs, lai gan ūpri eewainohts —
laupitajs winam gihmi un pakausi bija ūduhrs — tomeht
bijā eespehjis flepkalu gar semi pagahst un vēz valīhga
faukt. Saulkhanu dīsrēdījuschi ir tehjas-nama ūsfrehja weetē
waktmeistars un wairak zilwelku. Pa to starpu tomeht fle-
pkawam bija isdewees issprukt ahrā. Ahrste tika tuhlit atweste,
kas wezam lungam bruhzes ūfrehja. Afnis ūpri tezejusčas
ta ka wehl newar finaht, wāj eewainotajs pilnīgi atwezelkojēs.
Polīzija tuhlit ūfahla flepkawam vēhdas dīsht un oħtrā deenā
to dabuja roħla. Slepkalnu fauz Karl Meijeri, ir 26 ga-
bus vecs un bekeru sellis. Winšč ir dīmīts Jelgavneeki
un jaw reis sahdsibas deht apstrahpehts. Winšč ari ūfah-
nosegumī now leedīs. Jelgavneeki vāhr ūchādu vahdro-
ſchu laupišchanu deesgan istratzeti, iħpaſči tad wehl apdol-
mo, ta laupišchanu paſčas polizejas tuvumā, isdarta.

No Sahtes. Sahtes skohlā notureta tāi 3fchā un 4tā Janvari jch. g. 33fchā skohlotaju sapulze, pee kuras peedaliujchahs 12 skohlotaji un 1 mahzitaj. Spreedufchi pahrnahm no skohlu pahrwaldibas attautahm skohlas grahmatahm.

No Rehwales teek pahr fchahdu nelaimigu atgadijumu sinohs, kuru ari saweem laftajeem pafneegsim. Rehwales awise raksta tā: Breejnu pilns atgadijums notikahs beidsamā laikā Harrijas aprinki Rendas (Rönda) muishā. Isgahjujchā festdeena preefch pūjdeenas tāhda 12 gadus wezo meitina nahza no skohlas us mahjohm. Meitina bija zaur Rendas muishu zauri ja-eet. Zaur muishu eedamai winao uskrita suni, starp kureem weens bija lohti nikns funs, prohti muishas funs, tee ziti bija jaoks jeb putnu-suni. Sabaidita meitina gribija aīf tāhda kohla paglahbtees, raudsīdama us kohku uslīst, bet no nīkneem funeem fakampta tika no kohla norauta un bremigī fakohsta. Ahda no galwas weetahm nōplehsta, weena aūjs pawisam isplehsta un meefas wīfur fakohditas un fareetas, weetahm pat meefas gabali israuti. Leekahs ka suni fakuschi meitinas meefu ehst. Lai gan meitina til bremigī bija fakohsta, tad tomehr wixa palika dīshwa, lihds ahrste tika atwahlts un bruhzes winao fafeetas. Nelaimiga meitina tika us Tehryatu nowesta flimneeki namā. Waj wina wehl pee dīshwibas, pahr to wehl now nekahdas finas atmakhuchas, bet kā tāhdahs, tad meitina deesin waj warehs til isahrsista. Til dauds Rehwales awise pahr fchō atgadijumu suno. Pehterburgas awises, pahr fchō pafchū atgadijumu sinodama wehl raksta, ka mineta nelaimē notikupe tāi 5tā Februari, ka nelaimiga meitina efoht semneela Ferdinandā Limberga meita, un ka 8 suni bijuschi, kas bes peeraudfchanas buhdami meitina bija fachjujchi. Suni peedereja Rendas muishas rentneelom Hertel fungam. — Schō behdigo notikumu pafnojuscheem mums wehl no fawas pūfes kahds wahrdi jaaska. Uri daschi fainneeki muhsu tehvijs tura nikus sunus un nereti lauj teem lihdsā eet ganeem. Zik weegli newar tāhdā pate nelaimē notikt, kad kahds fwechs behrns, wai no skohlas nahldams jeb kur fuhtihst, ganamam pulsam garam eet un nīknee suni winam usbruhk. Nikus sunus wajaga zeeti peraudsīt, ihpaschi tāhdās mahjās, kur kahds zelsch garam eet un laudim ir staigaschana. Ja tāhdus swehra sunus tura, tad lai tāhs peejeen un tīkai pa nalks-laiku, ja wajadīgs, fehst wīdū islaisch. Ka weetahm nikni suni teek tureti un ganeem lihds laisti, to fchīhs lapas redaktors Ernst Blates, pats ar fawahm ozim us laukeem redsejīs, kad isgahjujchā wasarā Widsemē pee saweem radeem bija aibrauzis fehrest un pa lauku gahja pastaigatees. Ap to pafchu laiku ari nikni suni usbruka kahdai dahmai, kas no muishas lihds dīrnavahm gahja pastaigatees. Suni winao par laimi tīkai faules schiemi faplehsa un pafchu stipri fabaidija. Lai nelaimigo notikumu Rendas muishā latīs ar apdohmu islafa, kas nikus sunus tura, loi nelaimē nenoteekahs!

No Odesas. „Balt. w.” dabujis wehstuli no A. Pum-pura ī. muhsu pasifstama dīsejneeka, no kuras kahdu datu nodruksjīs, ko ori saweem laftajeem pafneedsam. A. Pum-pura ī. raksta: Pehz tam kad is Maskawas Jums tīku rakstījis, es aizzelotu ar Kreewu volontehreem (fawatneekem) us Serbiju un biju tur 4 mehnetschus laxa-deenostā. Pa fchō laiku eepasinohs ar daschahm fwechahm semehm un tautahm, par wīfeem scheem peedfihwojumeem gribu aprastu pafsuhiht. Tagad, kur Serbija ar Turkeem us meeru dohma, wīsi wo-

lonehri dewahs atpakał us mojohm. Bet tā ka man mahjas now, tad apmetohs kahdas deenas Odesā un gribu raudsīt, kaut fur Kreevīja kahdu dīshwes-weetu atrafi. — Noschehloju, ka it nela nesinu pahr tagadejem Latvijas un Rīgas notikumeem; fwechumā jo wairak kahroju finaht pahr tehwiju.

No Urales. No tureenas teek sinohs, ka tur jauna tīziba iszehluhehs. Schīhs tīzibas lohzeiki fewi nosauz „neplatetfchī” (pa latvīši: nemaksataji) un pee wiāu tīzibas mahzibahm peeder ari tāhda, ka tāhs walstie makfajamas nodohfchanas ne-efoht jamakfa, tad wiāi. Lai pret fawas tīzibas nosazijumeem nepahrkāptohs, parām drūzzin wairak naudas ne kā preefch nodohfchanahm jamakfa un par fchō naudu nopehrl miltus. Kad nu walsts preefchneeks prāsa, lai nodohfchanas famakfa, tad tāhds neplatetfchīls faka, ka wiāam naudas ne-efoht, ja grīboht, lai nemoht miltus. Nu, nem ari miltus, ja naudu newar dabuht. Us tāhdu wihsī neplatetfchīls tatschū fawu tīzibas likumu now pahrkāpis, jo naudu wiāsch now makfajis.

No Pensas. Jaw pehri un aīspehrn tīlam sinojuschi, ka Pensas gubernijā brandwīhna dīserfchanā deenu no deenas pamašinajahs, ihpaschi zaur tureenas gubernatora funga puhlešchanohs; ari fchīnt gādā lašam no tureenas tāhdas pafchās finas. Tā par peemehru Pensas pīlsfehtā fchīnt gādā tilai 22 fchenki (wihsuši) tīka attauti; bet luhgīchanas-rakstus, lai fchenkus attauj tureht, bija eesneeguschi ne wairak ne masak kā 453 gīlwēti. Zaur lohšču wilfchanu tīla isschīkīts, karsch no luhdīseem attaufchanu dabujis preefch fchenka turefchanas. Virmo reisi tīla nospreests, ka lohsefchanai ja-noteek us 7 lahgām un prohti pīrmās 6 lahgās kāteu reisu 3 winisti (fchenka attaufchanu) un beidsamā lahgā 4 winisti; bet til dauds lohšču pulkā bija weena winista-lohse pafuduse un tā tad bija par jaunu lohščes jawell, bet til weenreis, tā ka wīsi 22 winisti pee weenas lohsefchanas tīla islohseti. Sinams, kas pee pīrmāhs lohsefchanas bija winisti dabujuschi, tee nu gan kurneja, bet neko jaw zaur fawu kurneſchanu nepanahza.

Ahrseemes finas.

No Berlines. Preefch tāhm daschadahm partijahm, kuras Wahzijas walsts sapulžē atrohnahs, tagad ir mums ūvarīgs darbs isdarams, prohti walsts sapulzes preefchneeks jeb presidents zelamā. Daschas partijas grib presidenta zelšchanā faweenotees, lai tāhdu waretu iswehleht, kahds winahm par prātu. Blaschakas finas pahr Wahzijas walsts sapulži waſrim pafneegt, kad ta buhs fawas pafrechanas fahluſe.

No Wahzijas. Eiropas leelwalstīju ahriga politika wīsu wairak greeschahs ap Turzijas leetu, kas tā fakoht ir ta dīstīstele, is kuras jeb kuras deht war Eiropai kārā leesmas iſzeltrees, tamdeht ari politikas wīri un awīchneeli ar jo leelaku eewehrofchanu skatahs us leelwalstīm. Wīsu pīrmā ūwehrofchanā greesahs us Anglijas parlamentes pafreduomeem, lai no teem waretu nolemt, ka Anglijā nodohmajūf Turzijas leetā iſturetees. (Zik no Anglijas ahrigas politikas schim brihscham finams, to ihsūmā peeminešim, no Anglijas finodami.) Jo leelaku eewehrofchanu politikas wīri beidsamā laikā tīka us Wahzijas iſturefchanohs ahrigā politikā. No leela ūvara un eewehrofchanas ir Wahzijas ūvara trohna runa, kuru ihsūmā pafneedsam iſgahjujchā numurā. Pa telegraſa atmahza

tahda fina: „Wahzijas keisars fawā trohna ričā ſožija, ka leelwalſtis fawā ſtarpa weenojuſchahs pahr tahm apgalwoſcha-nabu, kas winahm no Turzijas prafamas, tapēž leelwalſtim ta zeriba us meeru paleekohi, tad ari Turzijas waldiba pate ar labu prahdu tohs pahrgrohſſijumus (reformas) ne-eewestu un ar Serbiju un Montenegru meern nenoſlehgatu. Wahzija fawu eejpehju, tad Turzijas waldiba fawus apfohlījumus ne-ispil-ditu, iſleetaſchoht kristigeem Turzijā par apſargafchanu un Eiropai par meera uſturefchanu.“ Jaw iſ ſchihs ihſa finas redsams, tā Wahzija nodohmajuſe ahrigā politikā uſturetees, prohti par kristigo lauſchu apſargafchanu Turzijā un par meera uſturefchanu ſtarpa Eiropas leelwalſtim. Tagad nu ahrſemeſ arijs atrohdam Wahzijas trohna runu pilnigi nodrulkatu. Leelaka data no trohna runas ſihmejahs us Wahzijas eefſhi-gahm leetahm; bet to dalu, kas ſihmejahs us ahrigu politiku, mehs jche ſaweeim laſitajeem paſneegū. Pahr ahrigu politiku runadams Wahzijas keisars fawā trohna runā ſožija tā: „Tahs no ahrpuſes nahkdamas breefmas, kas iſ tahs wehl ne-iffchirkas Turzijas leetas waretu iſzeltees, masaki draud Wahzijai neka zitahm walſtim. Mana politika ir teem noſa-zijumeem, kurus wina no paſcha ſahluma Turzijas leetā ee-wehrojuſe, neschaubidamees palikuſe uſtiziga. Konferenze Kon-ſtantinopelē deemschehl naw to panahkuſe, kurus Eiropas walſtis atſina par waijadſigu, pagherehit gilvežibai par labu un meera-uſturefchanai par drohſchibu nahlamōs laikos. Bet konferenzen ſpredumi to panahkuſchi, ka kristigahs walſtis weenojuſchahs eefſch tahm no Turzijas prafamahm apgalwo-ſchanahm, preefſch kurahm pirmē konferenze wehl nebija tureta, leelwalſtis wehl nebija ſawds prafijumōs weenojuſchahs. Tā tad zaur tam ir panahkts ſtiprs pamats tai uſtizibai, ka meers ſtarp walſtim ari tad tifs uſturehts, tad ta zeriba nepeepilditohs, ka Turzijas waldiba pate no laba prahdu tohs pahrgrohſſijumus, ſihmedamahs us fawu kristigu pawalſtneku labaku uſturefchanu, ne-iſdaritu, kas no konferenzen atſihi preefſch Ei-ropas par waijadſigeem. Ja nu tas zeribas nepeepilditohs, kas ſchini ſinā ſihmejahs us Turzijas apfohlījumeem un us meera ſihgħanas ſahlumu ar Serbiju un Montenegru, tad mana waldiba, ka libds ſchini, tā ari turpmak ruhpesees, weenā tahdā leetā, kurā Wahzijas labumeem ihpafch zelſch naw no-likts, fawu eejpehju us tam iſleetaht kristigeem laudim Turzijā par apſargafchanu un Eiropai par meera uſturefchanu, bet ihpafch par ſawas draudsibas uſturefchanu un apſuprinschanu ar zitahm waldbahm, kas ar Wahziju ſtabw draudsigā ſatik-ſchanā. Preefſch ſchi meera darba es pataujohs uſtizibas pilns us Deewa ſweħlibu.“ Scheem Wahzijas keisara wahrdeem nekahdas tahtakas iſſlaidrofchanas newaijaga; tee ſkaidri iſ-faka Wahzijas nodohmato uſturefchanohs ahrigas politikas leetā. Wahzija grib meeru uſturecht un par waijadſigeem pahrgrohſſijumeem Turzijā kristigeem par labu ruhpetees, tad ari Turzija no laba prahdu neka nedaritu. Tas tā ſakohi ir Wahzijas keisara runas kohdols, zik taħbi ta uſ Turzijas leetu ſihmejahs.

No Schweizes teek sinohs, ka ic nodohmajuschi swehre-
schau atzelt, prohti tur swehrestibü atzelt, kur to no teesas
puses pagehr. Dachös Schweizijas kantonös (waltshüs) jaw
swehrestibü atzelta.

No Bernes. Kä no tureenäs teek sinohis, tad uhdens-
pluhdi wifur Schweizjä vadarijužhi leelu slahdi. Tä par
peemehru Lomes upe (Lombach) Bernes kantonā (valstīnā) ween

padarjuse slahdi no tahdeem 8000 cubleem. Wiſuvaital Sankt-Gallenes kantonē slahdi zeetis. Starp tmo un 2no Februari eefch Obertoggenburgas tahda breeſmiga ouka plohsjufchēs, tahdu zilweki ne-atminahs yeedishwolufchēi. Duhres upe paherpluhda un wiſu no-ahrdijs, ko zilweki ar leelahn puhlehm un ruhpachm daudis gadus bija lohpuschti. Wiſi masi walzini un strautini bija pahreheftisches par leelahn straujhahn upehni, kas wiſu aſrahwa, kas tahn zetā bija. Tilti un laipas tika pahri ſtundu laikā noplēhtas. Pļawas ir ap-ſlahtas ar ſemi, gnuweſcheem. Uri dīrd, ka zilweki weetahn ſawu dſihwibū ſaudejuſchi. Tā par peemehru Nefſlawas draudſe tika kahda ſemneku mahja fagrauta un fagruhdama mahja apraka ſawus fainneekus, tehwu, mahti un trihs behrenus. Tehws, mahte un weens no behreneem tika wehlat iſ gruhwuchas mahjas iſwilkti, bet, ka jaw prohtams, bija ſawu dſihwibū iſlaiduſchi. Tee diwi behrni wehl naw atrasti. Ka rahdahs, tad breefmas wiareem naakti guloscheem uſbrukuschas un tā tad naw ſpehjuſchi glahbtees. Tai paſchā ne-laimes brihdi ari mahjas lohpi, 15 gabali, ſawu galu dabujnſchi.

No Beizas. Kā ta Berlines awise „Tribüne“ ūno, tad Beizas pils zeetumā bija eelkīts leels noseedsneeks, tas flep-kawa Frīdrīchs Dittmans wahrda. Schis nu tāi 2. Februarī raudījīs no zeetumā issprukt ahrā, un tas winam ari išde-wahs, prohtī winsch nolehza no zeetuma muhēa, kas lahdas trihs aſis augsts. Nolehžis winsch bija un ari aīsbēhdsis probjam; bet tāi weetā, kut bija nolehžis, atradahs leels aīnu plunzis un tā tad polizeja uſ dohmahm nahza, ka behglis nebuhs tahlu behdīs, jo no iſtezejuschahm aīnim wareja re-dseht, ka winsch ſipri bija fadausīees. Vehz wina mellejoht ari winu dīhs atrada lahdā fākuhnī paſlehpuschohē. Winsch bija ſipri galwu ſasitiſ. Winsch ir 29 gadus wege.

No Londones. Tureenas awises nodrukajusčas wehstuli no generala Ischernajewa, ko tas par atbildi laidis us kahdu iſ-ſkaidroſchanu, kurā lords Derby parlamentē ſazijis, ka Serbijas kara-ſpehls gandrihs tilai pastahwejis iſ Kreewu ſawwalneekem. Us ſchahdu netaifnu iſſkaidroſchanu nu Ischernajews ſawā minetā wehstuli faka, ka Serbijas kara-ſpehls nekad ne-eſoft wairak bijuſchi par 3000 Kreewu ſawwalneekem.

No Madrides. Kā kahda Wahzijas avīse finālt dabujusē, tad laikam Spanijas īehnīcīsh drībs dohſchotees ūwehtas laulības kahrtā, prohti wīnch prezefchoht fawu radineezi, Monpanšjeās herzoga meitu. Lībds fchim bijūchais Madrides gubernators, us kuru īehnīcīsh tureja leelu uſtīzību un kā pret fcho prezefchanohs strahdaja, ir no fawa amata atlaiſts un lībds ar to ari īehnīca uſtīzību ūaudējīs, tamdeht jo drohſchati waroht us prezefchanohs zereht, tikai īehnīca tehwīs dohdoht sawam dehslam to padohmu, lai fawu radineezi nevrezeoht.

No Rūmenijas. Kā no tureenās teek sinohis, tad vi
Gurumaijas salas eerduschees Turku pulks, kuru starpā ar
saldati bijuschi, un fahluschi laupiht. Tee pret scheem issuh
tīee Rūmenijas saldati tad arī drihs lähdus 13 Turkus fa
wangoja, kuru starpā weens saldats atradahs, un diwi saldati
noschauti. Weens no scheem bija kahds Turzijas walsts de
nastneeks is Russchukas, kas schini Turku laupitaju pulkam
bijā par wadoni.

No Konstantinopeles. Behi reis kabdi wahidi pahri Midhatu Baschu. Ariveenu waialk finas peenahl pahr to, kapeki Midhats no sultana tixis padishtis. Behi jauneem waldibad

lifumeem ari sultana pascha isdohschanas teek aprohbeschotas, preefsch tahm teek ihpascha suma nofazzita. Ja nu sultans grib wairak isdoht, tad winam ja-eesneedis walsts-wetneezibā preeschlikums pahr to un kad ta to ar balsu wairumu vennem, tad tikai sultans war wairak naudas preefsch fawahm isdohschanaahm dabuht. Shahdu nofazijumu jaunis lifumos sultans pats bija apstiprainingis, bet deemschehl arri pass tas bija, kas to pahrlahva. Winam peetrulahs naudas un wijsch no finanzes ministera lika few jaunu naudassumu doht, kas freedsahs pahri par nospreestahn sultana pilis isdohschanaahm. Midhats to sinah dabujis, nogahja pee sultani un pahr to schehlojabs, ka sultans pats pirmais sawus apstiprinatinghs lifumus pahrlahpijoh. Mo jha brihscha sultans fahka us tam dohmaht, ka waretu Midhatu no amata nozelt un jaunohs walsts lifumus atzelt, kas wina fawwalibū aprohbescho, pahr ko jaw isgahjuschā munurā peemitejam. Tad wehl atrohnām ahresmes awises rafstu usneintu, kurn Midhats ihs preefsch fawas nozelshanas sultanam peesuhtijis. Schis rafsts rahda, neween zil fawwaligi un drohsci Midhats pret sultani istureees, bet ari, ka Midhats nopeetri bija nodohmajis jaunohs lifumus nodibinah Turzijā un pehz teem walsts-buhschana fahrtibā eegrohshi. Kā weegli prohtams, tad sultanom neds Midhata drohsciba neds stingriba newareja buht pa prohtam; bet Turzija noschehlojama, ka wina tahdu wihru, rafsts Midhats, ir saudejuse. Bet greefimees pee Midhata rafsta pascha, kas mums us jho buhscamu jo plafchaku atbildi dohd. Rafsts jkan ta: „Majstote! Muhsu noluhks, konstituziju (jaunohs lifumus) pafludinajoh biju, nis fawwalleu (warmahzibū) nobeigt. Jums Juhsu peenahlumus eerahdiht un muhsu peenahlumi (Jums) sinamus dariht, weenlihdigas teesibas kristigeem un muselmaneem (turkutizeem) peeschlikt un nopeetri pee walsts- un semes-lablahschanaahs strahdaht. Jaw wairak neka 30 gadus esam par dauds lifumus un pafludinajumus isfludinajuschi; schahdi ariveenu tika islaisti, tad fahdi politikas fawelli bija raduschees; bet tik lihds ka breesmas bija nowehrstas, mehs tohs atkal aishmirsam. Ar konstituziju jabuht zitadi, mehs wini ne-esam pafludinajuschi, lai Ciropu Turzijas leeta us tahdu brihdi apmeerinatum. Es jaw faziju, ka latram faw peenahlumi jasin; Jums ka sultanam peenahlahs pirmajam, ka zitem efat par preefschihmi, lai tee, kas to geuhto waldibas atbildishanas nastu preefsch walsts usnehmuschi, waretu ar sekni strahdaht. Tad atkal mums ministereem peenahlahs, ka mehs fawus peenahlumus ispildam, senakai lischkechanai un flehpshananai atsazidami, kas tschetsimts gadus Turzijā waldija. Es Juhs paschus un Juhsu keisora familiju gohdaju, bet es jho fawu gohdashanu newaru pahreheist par lihdseli, kas preti buhtu walsts labumam. Mana atbildechana ir wareni leela; wisupirms es baidohts no tads atbildechana, lo mana sinama firds man usleek; tad es baidohts no tautas, kas war atbildechana prahit par manneem darbeem. Ne-faprohtat manus wahrdus zitadi; es gohdaju un bihstohs to tautu, kura Juhs isredsejuse par fawu waldneku. Bes tam es zita neka nebihstohs. Ari Ottomaneem ir faw peenahlumi; wini tohs ir atsinuschi un ispildijuschi. Wisupirms mehs esam weena us lifumeem dibinata waldiba; wai Juhs gan fsha wahrdia nosihmeschanu sinat? Lam, kas tahdu leelu waldo, tam to buhs pascht. Es ilgali pee tam ne-ustloweschohs. Tads walsts darishanas, kuras Juhs man usbewuschi, ir wifai

fwarigas: es tads finu. Ta ka es ka Ottomanis sawus peenahlumus ispildu, ta man ari ka walsts deenastneelam wajaga sawus peenahlumus peepildiht. Ottomanis, kas pret fawem tehwijs peenahlumeem pahrlahpjahs (lo nodara), tas to tik preefsch fawas sinamas firds atbild; bet man, leelwesihram buhdamam, tas ja-atbild preefsch fawas sinamas firds un preefsch tautas. Preefsch fawas sinamas firds ejmu sawu peenahlumus ispildijis, bet es gribetu tik pat lepns un meerigs buht preefsch tautas ka es preefsch fewis pats ejmu. Devinas deenas jaw ir pagahjuschas, kur Juhs weenunichr fawejees to apstiprinhalt, lo es Jums ejmu eesneedsis; ar zitem wahrdeem, Juhs leedsat strahdneelam tohs erohtschus, kurus winaam wajaga. Bes erohtschem es newaru strahdaht; tee, kas man tagad ir, tikai ir preefsch walsts ispohstschanas, bet ne wifis preefsch walsts usbuhweschanas derigi. Es Juhs tapetz luhdsu, ka Juhs fahdam zitam to amatu nodohtut, kuru Juhs man efat ustizjejuschi.“

No Turzijas. Ramehr Kreewijas walsts kanzleris, firsts Gortschalows, fawu rafstu (jho rafstu fawā laikā Mahjas weesi paneedsam) pee Ciropas leelwalstsim fuhlijis, no tahm atbildi prafidams, kā wina nobohmajuschi Turzijas leeta turpmak istureees, tamehr Turzijas leeta yate aplkujuje, tads sinas, kas no ta laika nahkuscas, ir tikai grohsijuschihs tā fakoht ap fahnu-jeb blakus-leetahm, prohti ap meera nolihgschanu ar Serbiju un Montenegro, ap daschadahm julkhanahm un waras-darbeem Turzijā u. t. pr. Pahr fchihm blakus leetahm jaw esam fnojuschi, tapetz ari fchini reisā fahdus wahrdus wehl noemigesim. Pahr Turku wargas-darbeem, rafschē wehl mums japeemin, ka mas zeribas, ka Turzija jel kad yate no fewis eespehs fchini leeta fahrtibū eewest. Kad ari Turzijas waldbai teesham, ka jaw minejam, buhtu tas prahis, fawus kristigohs pawalstneekus pret Turku pahrestibahm apfargah, tad tomehr wina to ne-eespehtu, tamdeht ka winaatruhft tafnu un apgaismotu walsts amatu wihru. Ihsts Turks turahs pee fawas tizibas grahamatas korana un korans winaam mahza, ka wisi ziti zilweki, lam naw Turku tiziba, naw Turku tizigeem lihdsigi fawas teesibas. Ta dohma un dara pa leelsakai datai wisi Turzijas walsts amata wihri un tamdeht ari naw jabrihnahs, ka kristige ne-atrohd pasargschana un tafnibu Turzijā. Buhtu wehl Midhats-Pascha palizis amata, kusch ar wisu spehku gribaja jaunohs waldischanaahs lifumus eewest, warbuht ka tad buhtu zik neko fahrtiba radushehs; bet nu ir Midhats-Pascha padishts un sultans pats grib jaunohs lifumus nozelt, tad gan prohtams valiks wifis pa wezam, lihds leelwalstis, fawā starpā weenoju-schahs, fahls par fahrtibū un tafnibu Turzijā gahdaht. — Pahr meera nolihgschanu starp Turziju un Serbiju un Montenegro wehl naw nekahdas skaidras sinas atmahkuscas. Tai 17ta Februari beidsahs pameera laiks starp Turziju un Serbiju un Montenegro. Ja nu meers nebuhs noflehgts, tad warbuht fahkfees atkal nemeeri. Turpmakas sinas mums to rahdihs.

No Seemelei-Amerikas. Faribaultas vilsschitas turwumā ir peckehruschi peezus laupitajus, kas leelus noseegumus nadrijuschi, lai gan wini tikai peezj bijuschi. Tohs leelakohs laupischanas darbus schē veeminesim, lai lasitaji redsetu, lo peezj wihri zaur fawu leelu pahdrohscibū nespēj isdariht: ta par peemehru wini divi reis dseisjela brauzeenu aptureju-

ſchi un wogonu rindu iſlaupijschi; tad deenas laikä is kahdas angſtakas meiteau ſkohlas ar waru aifweduschi veeras tahn ſtaifstakahs ſkohlncees, 15—18 gadu weza. Wifa polizejas mckleſchana bija welta, neweenu no laupitahm nelaimigahm meitinhahm ne-atrada. Tad ori ſchee laupitaji is kahdas nau-das bankas iſsaguschi 2 milionu dolarus. — Tagad ſchee laupitaji, fa jaw minejam, ir peekerti un ir us wiſu muhſchu noteſati ar geuhtu zeetuma ſtrahpi.

Saku Daba.

Saku mahtites, kuras gan billas (bailigas) jaw no dabas, war daschu reisu iſtu waronu duhſchu iſrahdi. Tä reisſ ſlawenais dabas pehitajis un mescha-putnu paſineis J. J. Naumanns reſejis kahdu saku mahtiti, fa ta ſawus masinohs pret chyglu uſmahlſchanahs aifſtahwejuſe, ar kohſchanu un lehſchanu aifdihama.

Kahdu zitu reisu atſal ſlawenais Dr. Townſens (Townſon) Getingenes pilsfehina nopuhlejees ſaki apradinaht, — apradinaht til lehnu fa mahjas lohpri. Tas winam ari teefcham iſdevahs. Ihpachis wakards ſakitis bijis drohſchs, apradis un jautrs; wiſch ſtrehjis par ſawa lunga gultu jeb ari par krehſlu. Kad ſchis garauſis bija lustigis un ar ſawu doftora lungu ioh-toja, tad wiſch daschreis lehza gaſfa, tad us galdu un ar preefſchas kahjini ſawam lungam eefta jeb ari daschreis, tad tas grahmatu laſſia, tam to is rohahm iſſita. Bet ihpacchi tas bija pee ſchi mescha lohpiva eewehrojams, tad ſahds ſtrehjis bija atmazis, tad wiſch tuhdaf to paſina un bija kohti nemeirigis.

Ari ir iſdewees, ſakus til taiku eemabzicht un ar laut kahdu wahrdu apradinaht, fa fa tee naht ſlakt, tad pee eeradinaata wahrda teek ſauſti. Daschi ſaki bijuschi eeradinali, fa ar maſeem ſuneem ſpehlejuſchi: wiſi teem pa galvu bungajuschi; bet tad funell paleel pitti, tad laiſch ſabios matam un ir lehluſchi.

Tä ſtahſta ſahds dabas pehitajis: wiſam bijis ſahds kohti maſas fugas funitis, ar fo wiſa mahjihes ſakis labprah ſpehlejees. ſakis aptupahs iſtabas ſakta; funelis grib to iſſift. Wiſch to kaitina us wiſadu wiſi, ſakis turpreti wiſam bungo ar kahjahm pa galvu. Pehdigi funelis lihdis ſakam apalch wehdera, to paſehlis us augſchu un iſmetis iſ ſakta. Tad abi ſtraidelejuſchi pa iſtabu; tad atſal ſakis ſawu ſatia no tupees. Aplarofchana ſahluſehs atſal no jauna.

Wezi ſaku tehwini labprah weens pret ohtru lazo, weens ohtram kohſch un ar preeffſhas kahjahm ſtahſ; bet wezu ſaki ari daudſkahrt jaunohs ſakenus možoh. Tä par peemehru ſahds medineeks, Winkelis wahrdä, ſtahſta: „Reis dſirdu ſakenu drezam un gluschi tuwu pee manahm mahjahm. Es dohmaju, fa mons leelais runzis to ſpida. Aifgahju turp, no kureenah brehſchanu biju iſſidris. Un to es eerang? Wezu ſaku tehwini, tas maſam ſakenam ar ſawahm refnahm ſepahm, pa weenu puſi, tad par ohtru puſi wele fa wele. Nabadsinſch til wehl laapi dſhwis; bet talabad ari wezam tehwini waijadeſa ar ſawu dſhwibu to paſhitarifchonu aifmaſhaft. Es to noſchahwu.“

Wairak par ſaki ſtahſtiſt nebuh ſaijadisgi, jo latram ſakis zitadi paſhſtams deesgan, fa ari fa weza dſeeſma:

„Zilwem kā ſakim ſlahjabs,
Kahjahm buh to rumpli neſi u. t. v.

P. Gr.

Vaklausicht ir us augſchu ſteeptees un newis un ſemi leektees.

Dauds atrohdahs, tas ſchö wahrdu ne-eewehro. Wiſi ſchö ſakamu-wahrdu gluschi ohtadi ſaproht. Baue vallauſchana wial dohmajahs us ſemi leezotess un newis us augſchu ſteepjotees. Pee ſchahdeem wahrdeem waran tohs peefſtaſtib, tas druklu ir ſkohlas apmellejuſchi, bet wehl naw atſinuſchi, fo muhſu ſalam wahrds ſludina. Bet ſam tad lai paſlaufa? — Wiſai zilwem jibai ir Deewam jaſlaufa. Kas tam ſlaufa, tas iſglihjohs, tas us augſchu ſteepahs. To parahda Abyraams. Deewam neklauſicht ir us ſemi leektees, jo dſtala tumſtā leift. To redsam

pee ſaula u. j. Tä tad Deewam ir jaſlaufa. Bet ſchö ſemi wiſi Deewas ir ſew weetneelus iſredjeſis, teem buh ſlaufa. Pee ſchēm peeder weza, mahzitaji, ſkohlotaji u. j. — Kas tad laſchein ſlaufa? Behrns ir behrns. Wiſam wehl ir behrna dohmu. Wiſi gribi wehl naw nelahdas gatawiba ſafneegufi. Wiſch to eelahro, la ſaw warbuht par labu. Wiſch neſinhto ſeku, paſku jaſtaiga. Wiſi wezaſi to wada. Wezaſi wiſu mihle. Wezaſi griba ir augſtak ſeelaſtu gatawiba ſafneegufi, tadeht ſchai ir jaſlaufa. Gohdig behrni to ari dara. Get behrns ſkohla, tur ir wiſa wadons ſkohlotajs. Behrna griba attihſtahs, ſkohlotaja wehl wairal ſkohlotajs, kas ir ibis ſkohlotajs, tas ari ſawus behrnuſ ſi wadihs, fa nahtahs. Wiſch tohs mihledams us wiſu labu wo dihs. Tadeht behrnam ir jaſlaufa. Til tad kas war iſglihjotees, us augſchu ſteeptees. Fa ari behrnam ſkohlotaja griba par nepareſi ſiſrahdahs, tad tomehr tas lai paſlaufa. Behrna griba wehl neſin, kas ir tas iſtaiſ ſelfi. ſkohlotajs tohs (behruſ ſi) mihledams neſad ar pahrleezinachanoſ aplam newidibs. Tä pat tas ir ar teem, tas augſtak ſkohlas apmelle ſchins it ihpachis tahi ſtahdi atrohdahs, tas dohmajahs jaw leid wihi ſeohſchi. Luhl tas augſtak ſkohlas wahrds wiſus po augſtina. ſchahdi daudſreis ne-atsiſt ſawu peenahkumu. Wiſi neklauſi tai par wiſeem augſtak ſtahwedamai preefſchneezibai. Bet tadeht tad wiſi neklauſi? — Laikam tadeht, fa dumi. Wiſi neſaproht un ne-atsiſt, fa paſchu griba naw nelahdas gatawiba ſafneegufi. Tee, tas pee taſ ſtahſchanas ir nahtuſ ſallauſht ir us augſchu ſteeptees,“ tee to dara. Wiſi jo iſgat jo wairal atſiſt, fa ſawam ſkohlotajam, tas neweenu us ſiſtu nemahza un tas Deewa weetneels ir, ir jaſlaufa. Un zau ſcho tas ar labpatiſchanas dſhru ſpedaliſchanohs un gribeschan možahs. Fa ſchis no teel, tad atihſtahs un us augſchu ſteepjohs. Zur preti tas, tas ne-atsiſt ſawu ſkohlotaju us labu pamahdāmu wahrdu, tas ari or patiſchanohs nemahzahs. Wiſch ſemi leezahs. Možahs atpaſat. Tadeht tad tas, tas grib auiſſiteeg, ſchö wahrdu ne-aiſmirſt: „Vallauſht ir us augſchu ſteeprees un newis us ſemi leektees.“ Lehnais.

Mescha ſtahſts.

Kahdu opgabala atrohdahs ſtahſ ſtahſ ſtahſ. ſchai atrohdah behrni, gan preedes, gan egles, gan ari ohsoli. ſchö mescha apſtahoi war ſalihdjinaht ar tautu, — ar walſti. — ſchai mescha atrohdahs pahru ohsolu, tas tohs maſaloſhs us augſchu ſteeprees mahja. Ween ſchö ſteeprees ir jaw kahdu 500 gadu wegs, ohriſi gluschi jauns. Wezais ſtrahda noſwhidis. Ar ſiſtureſchanohs pee maſo kohlu mahzifchanas ir pee-augſchu ſteeprees.

Tas jaunais ohsols ir ahtri warens uſaudſis. Wiſch mahjo duhſchig. Kad kahdam kohjinam rahda, fa lailee Zahs, tad wiſeem peesaka: tadeht tas noteel. Wezais, fa jaw laſlam pa wezu mohdi, ſchö „tadeht“ prafſchanu iſlaisch. Ir ſlikti. Lai gan jaunais ta til labi un jauli darbojahs, tad tomehr daschi hebril un olfchri ar to nam meerū. Reis ſchec abit ohsoli bij bej teem maſeem kohjaneem ari kahdu ſeeloſoh ſapulzinajuschi. Te mahzija wehja laiſch wiſeem iſchihſt. Bet ſchö jaunais ohsol pahrleedſahs. Wiſch ſakha pahraf dariht dohſeem behrseem. Lai gan warbuht ſirds zitadi dohmaju, fa mule runoja, tad wiſeem teepigs buhdam, paleek arween pee ſawa fazijuma. To tad iſzehlaſhs leels trohſtis. Wezais ohsols redſedams, fa darbe beedram ſlikti eet, laida ſawu baſſi widū. Wiſch gribescha ſi waru nekaſnibu us taſnibas uſzelt. Behrſi nebiſ tit dumji Nebiſahs. — Lai nu par zitui wiſu labi, bet man bailes, fa jaunais ohsols no auſas nekeſt nolaufis. Ir gan wehl ſaiſe pat ſubnas wehl ir eefarkanas, tad tomehr nelaimes ſtundā ſtundā ſlikti gaditees.

ſchis ſtahſts notila tad, fa laudis ſaka, tad wiſi kohli eſoh ſtahſts. — Mescha ſohzeliſis: Behrſi.

Sina pahr uſſankteem Nihga.

ſehla-baſnizā: ſlemynera meiſters Otto Rudolf Hermann ſi Mariju Kraullin.

Pehtera- un Domes-baſnizā: landſogtei ieſas offeſors ſch

Peelikums pee Mahjas weesa № 8, 19. Februari 1877.

Sihkstulis ar fawu kaiminu.

(States № 7.)

Ludwigs auga fā jauns oħols, palika leels un stips un fā roħdijahs, tad buhscheht ar laiku tas fmuidrakais puiss zeemā.

Kohds fokoms wahrds fata: „wihs un feewa it weena meeja, bet reti weena ċiwhsele,” un fhis fakams wahrds ih-paschi fihmejahs us Rugaju un Ĝewu, kas gan kohpā laulibā d'sħiħwoja, bet fawd d'sħiħwes zenteenōs fatrs pa fawu żelu stagiġa. Kohduż diwdesmit fohlus no nelaika Martas buhdinas bija Rugaja mahjas, gan taħs plafchakħas un fmukalħas wijsa zeemā, wijs tur bija brangā kahrtibā un buhschanā. Zik laimigi tur buħtu warejxhi d'sħiħwojt, ja Rugajis un Ĝewa buħtu weenas dabas bijużchi. Satiziba un mihlestiba nevija speħjużħas winu starpā felt un kupoħt, jo winu firdis un dweħflels bija wiċċi neweenadas.

Rugajis jaw puiss buhdams bija fihħxs, bet wiħru kahrtà stahjees wijsa bija pahrweħħtees par iħstu fihkstuli jeb f-kohpuli. Kas man no tam atleħxa? fhis jautajums bija wina d'sħiħwespamats un teefħam, ja wijsa buħtu eefpeħjis, tad neweens putniżiħ nebħħi par wina jumtu pahrħaddees, luxam wijsa pohru fpalwina nebħħi ispluħżiż. Taħs bija ari wina doħmas torei, kad wina teħws ar Ĝewas teħwu fawu behrnu fapreżżeñħanohs bija norunajuschi.

Tehwi falihga, jo us wiċċam tħetrahym weħju pušeħni teem bija lauki, plawas un wiħna kalki jits zitam blakus. Kartam tikai bija weens behrns, weenom meita, oħram deħħis; tapēħż wini par derigu atsina fawus behrnus faprezinah. Wajtee weens oħru mihle, peħż tam wini neprafija; gan mihlestiba rafees, kad buhs falaulati un kohpā d'sħiħwoħs, taħni doħmaja.

Rugajis un Ĝewa apprezejahs, bet kohpā d'sħiħwojoh wineem tatsħu mihlestiba neradahs, fā to teħwi bija doħmajuschi.

Rugajis bija Martu mihlejis, jo ta bija branga meitsħa, preeziga un jautra. Wina iszeeta Egip̄tes septiānus tukħiħus għad-Rugaja teħwa mahja un tomehr fā jauna roħse seudeja. Ka Rugajis winu mihleja, tas winai nemas nebija pa prah-tam, jo wina mihleja l-kħdu klu fu, brangu jaunekki, kas pee Stiħpa deeneja un kuru wina weħħlak apneħma.

Ar Ĝewu tas bija zitadi. Wina bija ta fmukaka meita zeemā, wiċċi puissi peħż winas luhkojħas; bet kas weħl bija, wina bija ari ta bogataka un kas weħl wairak bija, wina bija neween ta tħallakha un laipnigħaka, bet ari ta prahrigħa un Deewa biċċigħaka. Wina mihleja to nabagħo puiss zeemā, bet tas nomira un liħds ar winu nomira Ĝewai mihlestibas laime un d'sħiħwes iħstais preeks. No ta laika wina bija nopeetna, pat behdigħa; winu waixx neredseja fmaidam, wina weesibas waix negħejha, winas weenigħas preeks bija, kad wina wareja nobadnejn palihdsejt, behdigħohs eepreżzinah un apmeerinaħt. Wina nebħħi nekkad laulibas kahrtà nebħħi dweu feħs, bet wina negribeja fawus weżażoħs apbehdinah, kas weħlejħas, lai wina appreżetohs, un tā tad wina apneħma Rugaju. Marta bija winas miħla kustiżżejjek draudse, kura wina wareja fawu firdi attħallt un jaħwas behħas ištahisti. Marta ari buħtu dandsej truħkumu zeetufa, ja Ĝewa winai nebħħi palihdseju.

Ar Rugaju, fawu mantas-kahriġo, fihkstō wiħru, Ĝewa it sawadi satika. Wina darifħanās ta nemaiżiħas, kamehr wina

redseja, ka wijsa us taħsnibas, pateefibas, użżejtibas un peenahzibas jela palika; bet kad Rugajis fahla peekertees meleem un krahpħanai, iħpażi tħixx tħalli, kif wijsa tħalli schidam liħdixnajahs, tad Ĝewa, to pamanju, ar fawu taħsnu prahħu starpā għażja un Rugajam netħiñi pahrmeta, ta' ka tas apkaunejħas un preeħi Ĝewas azim zik nekk fawu netħiñi mantas kahribu sħejha. Zitadi Rugajis Ĝewai nekk pahri nedarija un wiċċas fainnezzibas leetās ne-eemaifħiħas; ko Ĝewa par peenu, fweestu, feereem, pauteem, jaunneen baloscheem, wiċċam un soħxi dabu ja, peħż ta wijsa neprafija.

„Apkohp ar to fawu mahjas-buħxchanu,” wijsa fazzija us Ĝewas, „mana mahekk ari ta' darija;” bet pats tatsħu taħħaki fneħda, nekk wiċċa teħws to bija darijiet, jo Ĝewai wajjadseja pat no fihis naudas preeħi fewiż un Minnas dreħ bes eegħadha. Bet to wina ari pa pafpeħja, jo kuhxi bija pilnas flauzam għohju, feħta pilna ar wiċċam un soħxi un dahrxan minn-faċċu tħalli no baloscheem. Kuptiżi sinjal, kif wiċċa atradiħs, kad teem koo wajjadseja. Ĝewa labu naudas graji eeu ħħma, dauds wairak nekk Rugajis to doħmaja, un ta' tad wina wareja labu datu no fihis naudas preeħi labdar ifħan isleetaħt.

II.

Kad nabaga Marta bija miru, tad wiċċas deħliniż Ludwigs, fā jaġi minejam, tika Rugajis tureħħi. Rugajis eefah-kumā wiċċu gan labi ne-ċeraudsija, bet ar seħħa speħku un tħallum eepaqsejnejn, palika ar meeru, til ta' winam nepatika, ka Ĝewa Ludwigu ta' pat istureja fā fawus behrnus.

Minnas deħl wijsa nekkħas bailes natureja, ka ta ar Ludwigu kohpā usaqgħama waretu to eemħleħ, jo wina bija bajara meita un wijsa nabaga bahriex. Minnha jaġi behrns buhdama fawai fmukai mahekk liħdixnajahs un bija tikai pa' gadu jaunaku par Ludwigu, kamehr Jeħkabs, wiċċas braħlis, bija aktar pa' gadu weżaks par Ludwigu. Schee triħx bija jaġi fā kaiminu behrni faww starpā labu draudsi ħi un no tam tas ari nahha, ka wini tagħad, kif wiċċi weenis mahja d'sħiħwoja, fā jaġi mihleja. Ĝewa to labprah redseja, ka Ludwigs ar Minnha mihli turejħahs un nereti pee fewiż doħmaja, ka tas braġgi buħtu, ka tie isaqgħiżi appreżetohs. „Kamehr es d'sħiħwo,“ Ĝewa fazzija, „neweenn no maneem behrnejn nebħħi klu kist iż-żupi,“ Minnha jaġi, „neweenn no maneem behrnejn nebħħi klu kist iż-żupi.“ Nabaga Ĝewa, wiċċa taħħdu tukħiħu d'sħiħwibu bes mihlestibas pasina; tilak wiċċas behrni un ta laime bija ari wiċċas weeniga loime un żeriba.

Zik fırxiġi Ludwigs pee Minnas peekħrabhs, tas parah dijħi, til iħsti tad, kad ta weenreis fassilma. Wijsa f-krejha naħħi idu veħżi dakteri un us wijsa it nebħħi ne-issliħas peekfu. Wijsa pee wiċċas bija nomohħda, bes ka meeqs wiċċam buħħi nahha. No wiċċa bahla għimja wareja redsejt, ka behħas un ruħpes wina firdi speeda. If katra farruti saħħu wijsa tai fneħda un kad Ĝewa wiċċu għandriks ar waru speeda tatsħu apġulteez un isdu ġeżeżeet, tad wijsa atteżza: „Laujet man f-ċhe palik! guleħt toomeħr newaru. Bailess wiċċas deħt mohha mani.“ — Beidsoħt, kad flimiba to lee-lako meħru bija fass-neegħu, wijsa kohħi raudadams apkħrabhs Ĝewai ap-faċlu un fazzija: „Mahl, kad wina mitru, tad ir-riċċa, to es juuħtu!“ —

Un Ģeiva ſchōhs wahrduſ nekad ne-aismirſa un Minina jaw ne pawiſam, un kād wina bija atwefelojuſchē, tad likahs ka Minina, behruſ lahrtu atſtahuſe, buhru peepeschi jaunekle pa-likuſe un tapat Ludwigs ſawā dohmaſchanā un iſtureſchanā lihdsinajahs nu wairak jauneklam neka ſehnam.

Te ari Nugajs ſahka ko pamanit un no ta laika wiſch uſ Ludwigu ſahka ehſtees. Neko wairſ Ludwigs winam ne-wareja pa prahtam iſdariht, wiſur wiſch gribija tom wainas atraſ; bet jo wairak Nugajs uſ Ludwigu ehdahs, jo wairak atkai Ģeiva un Jekabs klufinam Ludwigam palihdſeja. Jekabs bija tāhdā paſchā miheleſtibas buhſchanā, jo wiſch atkal bija eemihlejīs meitīnū, kurai gluſchi nekahdas mantas nebijs, un ja tehwā to dabuhs ſinah, tad wiſam tapat kahfes.

Lai gan Nugajs rāknajahs un par wiſu bohſijahs, tad to-mehr wiſch nekur newareja taisni Ludwigam peckertees. Ludwigs wiſu kluſu pazeeta Ģeivas un Mininas dehl. Bet zaur ſchahdu buhſchanu mahjaſ-dſihwe gandrihs paſila nepezeſchama, jo no Nugaja fa-ihgufchās dabaſ wiſeem bija ko pazeest. Laip-niba tilai pee wina parahdiyahs, tad wiſch kahdu ſchihdu jeb labibas kūpliſchi bija peekahpis un ko laba iſplehſis. Tas wiſu padarija ſaimigu, ap to wina dohmas grohſijahs un pat baſnīža wiſch tāhdas leetā iſrehſinaja. Wina kaiminīch Stihps, wezs bet gohdigis, uſtizigis wihrs, kas no ſirds ween gribija Nugaju uſ labaku zelu uſwest, tam daudſtreiſ it labi ahdu behreſja, tam tāhdū grehziſu mantas kahribu pahrmesdams; wiſch to norahja ar fwehleem Ģeiva wahrdeem, rāhdidams wiſam lihdsibā tāhs preekſchimes no Juhdas un no ta bagata wihra, bet tas maſ ko lihdsjeja, jo mantas-kahriba rāhdijahs Nugaja ſirdi til dſili eekohduſehs, ka wina dwehſelei likahs ſudufe tiſiba un fwehtuma-ſajuschiha.

„Pagaidi til, tu nozeetejees naudas-maifs,” daudſreis Stihps duſmās iſſauza, „Deiva rohka temi guhſihs un kād tad tāws naudas-maifs buhs tukſchē, tad tu redjeſi, ka wehl kas ir, kas wairak ir wehrtis. Bet leez wehrā, laj tas par wehlu nebuhtu!”

Bet tas laiks pamasam tuwojahs, kur Nugajam bija ar beh-dahn ja-eepaſiſtahs, jo Jekabs nahza lohſchu-gadōs un kārāhdijahs, tad preekſch wina deesgan flitti. Wainas wiſam nekahdas nebijs un ſmuks, ſpehziſgs puſiſ wiſch ari bija. Behdigī peenahza tas laiks, kas uſtizigo mahtessiřdi nemitedamees baidija un Nugaju til tadeht mohzija, ka tam truhktu diwi weſalas rohlas, tad Jekabam buhru ſaldatōs ja-aſeet.

Tas bija ap to laiku, kād ſemēs- un waldbibas-kahrigais Napoleons I. leelohs kaxuſ karoja un tais no wina pahrvaditā ſemēs rets kahds jauneklis atlikahs, kam kara-pulkōs nebijs ja-eestahjohs.

Dafhi rāndſija zaur tam no kara-deeneſta atſwabinatees, ka wina tāhdas ſahles eerehma jeb ſawus lohſeklus tā ſwaidija, ka paſila ſlimi jeb kahdu ſaiti dabuja, bet dafhjs labs ari zaur tam ſaiwu weſelibu uſ wiſu muhſchu paſauđeja.

Bareja ari ſew weetneekus pirktees, bet ar to ari bija atkal ſawa kibele, prohti ſchahds weetneeks maſfaja daudſ naudas, jo rets kahds gadijahs, kas par weetneeku eestahjahs, un turklaht wehl nebijs nekahda drohſchiba, jo kād weetneeks wehlač no kara-deeneſta iſbehga, tad tam, kas weetneeku bija ſtelejīs, bija paſcham deeneſta ja-eestahjahs. Tāhdā buhſchanā tilai atlikahs weena zeriba lohſetajeem, prohti ta, kād kahdu no beidsameem lohſchu numureem iſwilka; bet ſchahda zeriba ir wahja, lihdsinajahs kahrfchū ſpehles laimej.

Tā tad tāhdā ſamilijs, kāt dehli bija lohſetaji, ſirds behdu bija papilnam un nu pat ari Nugajōs ceradahs. Un kā jau ſinams, ka weenās behdaſ nekad weenās nenahf, tā tad ap waſatas-ſwehtleem Nugaja mahjaſ kas notika, kas Nugajam galwu tihri traļu padarija un laimi un meeru uſ ilgu laiku no mahjahm iſdiņna.

Nugaja mahjahm, ka gandrihs wiſahm mahjahm zeemā, bija ſtahdu un aploku dahrss blakam un pa dalai aif nama. Schini dahrſa bija weetina, tur kuhls ar ſchkuhnī ſpižā kāt ſa-durahs un tur bija faulgoħse un patiħkami. Kaimina Stihpa ſchkuhnis aisssteepahs til kahdu uſ wakara puſi preekſchā, ka it neka newareja redſeht. Pee chlu ſeenahm Nugajs bija wiħna kohlus ſtaħħidjiſ un Jekabs ar Ludwigu bija tai ſtuhri benkiti uſtaſiſuſchi un ap to uſbuħwejuſchi ſapenti, kas til beſi bija ar lapahm apanuże, ka paſchā karſtāja deenās wiðu ſaule tur newareja zauri ſpiħdeht un pauehni tur wareja feħdeht. Nugajs tur reti aishahza, tadehl ka wiſch, til lihds ka noſchdees, uſ weetās eemiga un tad naħħi newareja guleht. Wina feħdesħana wakarōs un fweħħdeenas peħpuż-deenās bija Stihpa mahju preekſchā. Tur bija buhvkohli ſakrauti un tur wiħri fanahza, ſawas piħpas kuhpinaja, no loħpu un labibas andeles, no wiħnu zenahm un kara- un mee-ra-laikem runaja. Uwieses torefi ſemneeki nelaſijs; ko wixi no kara-ſinahm ſinaja, to pahnefa fħis un tas, kas pilſſeħtā bija bijsi un tur ko dabujsi dſirdeht. Muħſu deenās gan reti kahdu prahligu ſaimneeku atradiſi, kas faru awiſi netura.

La nupat mineta kluſa weetina dahrſa ſtuhri bija iħſti kā iſredſeta preekſch netrauzetas teħreſſħanas un famihlejx-ħobhs fatisħħanahs. Nugajs to nebja eewehrojjs, ir to ne, ka fħe Ludwigs un Minina daudſ reiſ kahdu ſtundiu miħli faru-nadamees aissaida.

Tas bija oħra waſatas-ſwehtku deenā ſtarp pulkſten weenem un diweem, kād wiħri jaw uſ buhwbaleem feħdeja un jaw ſawas eeraſtas runas bija ſahkuſchi. Te Nugajs pamanija, ka wina daila meitina dahrſa eegahja, Ludwigam ar azim miel-ħeklinadama, lai pakal ejjoht. Ludwigs iſliħahs wehl ſħur un tur ko daroħt, eegahja ſiru ſtali, apiskatijahs loh-piñus un tad eefchħauza dahrſa.

Nugajs teefħam ſho miel-ħeklinahnu nebuhtu eewehrojjs, pat ne pamanijis, ja waſatas ſwehtku naħħi kas nebuhtu notizis, kas tam leelu galwas lauſiſhanu un daudſ ruħpes padarija. Prohti fħi ir ta naħħi, tur pee Meinas upes pu-ſchi ſawahm ligawixahm ſalas meijas, jaunus behru (jo behru-meijas wajjaga) pree mahjas eestahdina. Ta ir miheleſtibas ſiħme un lihgawixa ir uſ ſħo ſħni jo lepnaka, jo ſmułaki tee behru nu jo leelakas tāhs breefmas, kurax puifšeem meijas pah-neſoħt ir ja-pahrfpeħi, prohti tāhs breefmas, lai netiku no meħkalunga ſakerti.

Bej wina Minina ari behru meijas dabuſchoħt un no kām, tas wiſam galwu lauſijs. Wiſch bija preekſch tāhs kahdu bagatu puſi iſredjejjs un kām ari Minina patika. Għalka gan wiſch nolikahs, bet neguleja, gribedans reiſ no lenkt. Ka Jekabs un Ludwigs eefchoħt meijas zirri un ſtaħdinah, tas wiſam ne prahħa nenahza. Bet re! Ap pulkſten weenpadsmiteem briħiſch u trephem. Nittiggi! Bijja Jekabs ar Ludwigu. „Lai juviſ juhs parauj!“ Nugajs dohma, „tas man ja-iſ-dabu, tur tee tāhs meijas liks. Pee Mininas naħħi Zeemeeħ-ħukums, to es ſinu; bet tur tad Jekabs eet? Laikam wiſch Ludwigam palihdſehs; bet kām tad ſħis meijas ſtaħdinahs?“

Winfch dsirdeja, kā tee no nama issihda, un no meega nu nebija wairs ko dohmaht. Winse, no kureenahs wini behrsus neša, bija tik to kahdu wersti no zeema, tā tad tee wareja dřibh atpakat buht. Mehnes spihdeja it spohschi. Nugajs atteezahs wegli no Gewas fahneem, kas peekufe faldā meegā guleja, un peelihda pēe lohga, kur winfch aif preeskłarama paflehpées, wiſu wareja redseht, kas ahrā notika. Tā winfch ar leelu pazeefchanohs palika pēe lohga stahwoht. Lobs laizinsch aifgahja gaidoht, līhds winfch kahdu trohfkni isdfirda. Zehkabs aifgahja garam, nolika us Stihpa buhwatkeem fawas meijas un atnōhza atpakat tehva mahjas fehtswidū, kur Ludwigs fawas meijas Rugajam redsoht nolika, kas no duſmahm waj puſchu pliſt gribaja. Ludwigs ar Zehkaba fahla zaurumis ifrakt uu meijas eestahdijufchi, aifgahja ar Zehkaba meijahm us zeema augſchalu.

Nugajs aif duſmahm trihzeja. Tagad tam ažis atwehrahs. Tad Ludwigs miheleja wina Minina; Zehkabs to finaja un pēe tam palihdseja, un tam paſham bija atkal fawa lihgawina zeema augſchgalā. Kas ta tahda wareja buht? Nugajam to waijadeja dabuht finaht. Winfch gribaja ſchigli augehrbtees, bet pregruhda pēe ſrehſla un Gewa atmohdahs.

Wina pazeahlahs fehdus, eeraudſja brihnodamees fawu wiſru geħrbjamees ūn fazija: „Ko tu eſi nodohmajis? Waj gribi eet man meijas stahdinaht?“

Nugajs fajuta, kā wina ſeewa winu pefohboja, un preefch winas winfch kaunejahs; winfch kahdus neſaprohtamus wahedus ſtarv ſohbeem panurdeja. Ari nemas newaijadjeja, ka winfch fawu nodohmu iſſlaidroja, jo Gewa to tuhdat ifprata, kā winfch bija nodohmajis.

„U ha, nu es ſinu,“ wina teiza, runu atkal fahldama, „tu gribi pañjam zitai kahdai eet meijas stahdinaht. Ir ari laiks, Nugaj, zitadi tu valezi wez. Dew tajniiba. Kustees! Bet warbuht tatschu ka tahs meijas preefch manis buhs? Nu ſakams wahrdi ſaka: „Wehlu ir labaki kā nekad.“ Tu pateesi gribi panahst, kā tu puifis buhdams eſi nosawejis.“

„Turi fawu muti!“ Nugajs, no duſmahm pahnenits, iſſauza.

„Nelaunojees Nugajin!“ Gewa atteiza. „Feb tu laikam eſi valizis par meschokunga valihgu un gribi eet palihdſeht puifchus kert un kerſchanas naudu nopeſnites? Kā! waj tu atkal nogehrbees un wairs negribi? Nugaj, jel luhsams to nedari. Es tapat kā tu labyrath ſinatu, kahdas meitas buhs meijas dabuijuſchās. Preefch muhſu wezuma gadeem ihpafchi tas veellahjahs.“

Nugajs trihzeja aif duſmahm, bet winfch zeeta kluſu un no-likahs guleht; ari Gewa zeeta kluſu un iſlikahs it kā wina guletu; Nugajs darija tā pat, bet meegs winam nenahza. Winfch fahka wiſu pahrdohmaht. Ludwigs wareja meijas stahdinaht, bes ka winam tadehk meitas atwehlefchanas buhtu waijadejis. Nu tik waijadeja uſmanitees, waj ari Minina us Ludwigu turjeja mehlestibas dohmas. Bet kur Zehkabs gahjis, tas winam firdi ehdahs. Wiſa zeema augſchgalā nebija neweenas meitas, kā tas par fawu wedelli (jaunawu) buhtu warejis peenemt. Pahr tam winfch neschaubijahs, ka Gewa ar Ludwigu to ſinaja, bet prafikt winfch Gewai negribaja, jo ta winam tatschu neko nebuktu teikuſe un turklahf wehl pefohbojuſe.

Tas bija tas notikums waſaras fwehku nafti, kas Nugajam lika Minina apluhkoht un winas ifturefchanohs pret Ludwigu eewehroht. Un tā tad Nugajs, kā jaw peeminejam, oħra

fwehku deenā pamanija, ja Minina Ludwigam ar ažint mifkħlinaja.

„Nu es juhs nokerſchu,“ winfch pats pēe ſewim fazija un palika wehl kahdu briħdi, liħds Ludwigs bija aifgahjis.

(Turpmak wehl.)

Ne ponimai.

Ik katrie għilweks gan ikdeenas un wiſur, tapat Galeneelħs un Sankeneelħs, kā ari Trilazeeħħos un Walmerieeħħos, jeb Zejwaineeħħos un Allukfneeħħos, ja tik ween grib, war at-faht un mahjitees, zif nevastahwigas wiſas leetas fħai pasauli un war meeru dohtees ar fawu liſteni, jebfhu winfch gan nedfiħwo Lejjputrija sem. Pee taħħas atħiħħanahs ari kahds kurneeka sellis tika Behterburgas pilseħta, un par to es miheem lafitajeem stahſtixx.

Zaur Widsemi wandereedams winfch gan bij apmeklejjs tħas masas Widsemes pilseħtinas, kā Zebfis, Walneeru, Walku, Lehrpatu un ta aiseen taħlaiki eedams un darbu melledams pēe meistareem, pēhdi ari bij nahżis us Behterburgu, lai tur da-bu tu ismähzitees to fmalkako kurneeka darbu. — Schai leelā pilseħta winfch darbu melledams ſtaigajha pa leelahm platahm eelahm, apbriħno ja tħas leelas ſtaħla ehlaš un pilis, kahdas winfch nedfi ħiġg, kur fawu amatu pēe riċċiga meisteru bij ismähzijees, nedfi Lehrpatā nebja redsejjs. Bahleeku winfch brihnijahs par weenu leelu ſtaħlu ehlu ar lohti augsteem lohgeem, kas dauds aqgħati un leelaki bij nekk tħas durwihs wina teħwa mahjās. Wiśpēhdi droħfhu firdi neħmis winfch uſrunajha kahdu fungu, kas garam għażja latwiſkā walodā ar taħdenu waħdeem: „zeiġs lungu, waj tad juhs newarat teikt, kā fużż to leelfungu, kam jidu ſtaħla ehla peder ar teeni augsteem lohgeem, kas tik jaunki ir-puſčloħts ar tik dauds ſkaſtahm pu-ktehim?“ — Tas ūnġu, kam laikam dauds zitadas nohtigas darħħchanas bij un nemas walas nebja farunatees ar taħdu nabaga wanderselli, un kas laikam tik dauds ſaprata no lat-wiħla walodas, kā muhſu sellis no Kreewu walodas, prohti nekk, tam bahrgi atbildeja: „Ne ponimai,“ un ſteidahs taħlaiki. Bet fħis Kreewu wahrdi, kas ihxti ir-diwi wahrdi, tik pat apfihme, it kā winfch Latweeħfhu walodā buhtu fazijis: „Es juħsu walodu neſaproħtu.“ Bet muhſu kurneeka sellis dohma, kā tas efoħt ta funga uſwahrdi, kam ta ſtaħla mahja peder. „Tas laikam buhs kahds paſau's bagats leelſkungs, fħis Neponimai leelſkungs,“ tā winfch pēe ſew' dohma ja un għażja taħlaik.

Tā taħlaiki eedams zaur schahdahm taħħadha eelahm muhſu sellis iſnaħk pēe Newas upes, un eeraudſja tur toħs kugis, kas tur tika laħdeti un no kureem iſweħla leelas fastes un mužas. Starpſcheem kugeem winfch eeraudſja weenu waren leelu, kas preefch kahdahm deenahm no Amerikas dij pahnhajis ar dauds dahrgahm prezzejm. Gara rinda fastu un mužu un paċċu jau upmali bij uſkrauti un aifwem iſweħla matros-schi un darbnejki leelas mužas ar zukuru un kapiju, riħsu un pipar.

(Turpmak Beigum.)

Graudi un seedi.

Nu buhs tapat jodara kā mans tehwes darija.

Rahdam schihdu kuptscham atgadijahs schahdu ehremotu stiki isdarikt: Winsch brauza andeles darischamās no Kursemes us Wahzsemi. Zetā pee Pohtu rohbeschahm usnahk winam schabas, kas winam nu bija kahdā frohgā janoswehti. Deewabihjigs buhdams, winsch fawu leelo naudas sumu pa schabahm nenesa wis pee fewim flakt, bet to noglabaja gultā apaksch spilwena? Krohdseneekam to pamanijscham zelabs eefahroschanahs firdi, un kamehr schihds ahrā iseet, winsch panem naudas paku un grib to labaki noglabahit neka schihds. Schihdam eenahkuschan un redsedamam, ka naudas wairs now, tuhlit eeschanjohs nikohs padohms prahā. Winsch rohkas schaundsidams fahk pa istabu opkahrt staigaht un puſditki schohs wahrdus runah: „Nu buhs manem tapat jodare kā manes tehwes darija!“

Krohdsneeks schohs wahrdus dsirdejis istruhkahs un dohmaja, ko gan schihda tehwes buhs darijis. Schihds arweenu bubina to paschu. Krohdsneeks nemeerigs palikdams jauta schihdu, kā un ko gan schihda tehwes esohf darijis. Schis nelechahs dsirdoht, bet weenemehr ruhz kā fahzis. Schee wahrdi padara frohdsneeku lohti nemeerigu. Winsch arweenu dohma par to, ko schihda tehwes darijis, waj nobuhris, waj nolahdejis (kā jaw agraka un deemschahs wehl tagad daschi noburfschanai un nolahdeschanai tiz), waj nokahwis.

Bet schihds pastahwigi faka tohs paschus wahrdus un jaw manidams, ko frohdsneeks arweenu paleek nemeerigaks, iseet ahrā. Pa to starpu frohdsneeks naudu atleek weetā. Schihds eenahk eekschā, atrohd fawu naudu atkal gultā un — pasmeijahs pats pee fewim jo gahrdi par fawu laimigo stiki.

Pehz frohdsneeks isteiz schihdam wizu un prasa, ko schihda tehwes esohf darijis un ko schis buhtu darijis, ja winsch naudu nebuhtu atdewis.

„Nu“ schihds teiza, „manem tehwem ar' us fo pase zele kahdreis tahdu pase kibele notike. Wine pasauudeja wize fawu naude, nedabuje wairs wine rohkā un ta wine nobrauze tur bes naudes. Ja es fawu naude nebuhte dabujuse, buhte es nobraukuse tapat bes naudes un tad es buhte tapat darijuse kā manes tehwes.“

F. 3 . . . 8.

Labs padehls.

Rahdam Rihneetim, Miksums wahrdā, nomira masinam buhdnam mahte. Wina tehwes apnehma ohtru seewu, kas fawu padehli, Miksumu, lohti waisaja, turpreti fawus diwus behrnis, ko laulibai dsihwojoh winai Deews peeschkhra, pahrat islntinaja. Miksums wizu pazeeta.

Rahdā deenā pamahte maso Miksumu bija tik breefniги pehruſe, ka tas besspehjigs pee fawu tehwa nowilkahs un pee wina kahjahnogura.

Tehws tagad dabuja sinah, kas bija notizis un gribesja fawu seewu padſih, bet Miksums luhds, lai to atstahjohit kā bijuschu. „Mihlais tehwes,“ winsch fajija, „mehs ejam trihs un tagad es weens pats zeetishu, bet kad muhſu mahti padſih, tad mehs wisi trihs zeetishu.“

P. Gr.

Graudi un seedi.

Muhſhiga juſchana noteek starp wahrdeem un darbeem un prohti tahdā wiſe, ka daschis laos dohma ar wahrdeem to pardarijis, kur darbus waijaga un ta tad nahkam pee tahda ſpreedumu: kas kreetnus darbus strahda, tas ar wahrdeem nelelahs, bet kas ar wahrdeem leelahs, pee ta gruhti kreetnus darbus atradihs.

Kas zitam labprahit wainas usrahda, tam wizu wairak pacham ir wainas, kuras winsch grib zaur to apflehpit, ka ziteem wainas usrahda un tohs par ſliktem noleek, lai pats tas labais iſliktohs. Tē tee wahrdi weetā no ſlabargas un batka.

Lahmneeks.

Kur fneegu dabuhs?

Rahdā weefibās pahri daschadahm leetahm ſpreeda un runaja, beidoht ari runas greeſahs us glahbſcham, kas pee noſalufcheem zilwekeem isdarama. Rahds apteekeri palihgs teiza, ka fneegs, kad faloni jeb noſaluſcho ar to apſedohit, eftohi lohti derigs lihdeſklis pee glahbſchangs. Tē us reiſ eefauzahs fahds zits jaunekungs: ak Deews, kā tad lai waſarā glahbi noſaluſchohs, tad jaw fneega now?!“

P. Gr.

Isweizigs jantajeens.

Nejen pee firſta Bismarck nonahza fahdi industrijas (amatnezzibas) un fabrika fungi, wina luhgdamies, lai tagadeju finanzes ministeri no amata atlajchoht un zitu wina weetā zehohit, kas naudas leetu labakā buhſchana eegröhſtu, ta kā industrijas un fabrika buhſchana labaki waretu weiktees.

„Labi!“ firſts Bismarks atteiza, „bet kahdu zitu tad lai eezet, kas pehz juhſu dohmahm buhſtu labaks?“

Luhdseji nesinaja derigaku wihrū preefsch finanzes ministerijas apſihmeht.

Apmeerinaschana.

Rahds augſtmanis, kas Luteri eenihdeja, reis us wiu teiza tā: „Waj juhs eſat tas ſwehtais tizibas-wihrs? Nu, kad juhs reis debefis nahzeet, tad tik man ejis ne-ispelhſchat.“

„Mihlais kungs,“ Luteris atbildēja, „nebihstatees no manis, tur mehs abi pateesi nefatifikmees, nebuhsim kohpā.“

P. Gr.

Brahli nau mahſas.

Reis gadijahs, ka diwi muhſi zelā ſatikahs. Weens bija no balta krusta ſabeedribas, ohtrs no ſala. Tas no ſala krusta teiza us fawu beedri: „Kem mani libds us tawu rehkinunu, jo ejam brahli.“ — „Gluschi riltigi,“ ohtrs atbildēja, „bet muhſu naudas-kules nau mahſas.“

P. Gr.

Athbiledams redaktehrs Ernst Platez.